

Miljödepartementet

Sveriges Hamnar
Box 5384
102 49 Stockholm

Ni har skrivit till mig och två av mina statsrådskollegor om mottagning av toalettavfall från passagerarfartyg i Östersjön.

Sverige prioriterar arbetet med att skydda Östersjöns miljö högt och arbetar på flera fronter med att minimera sjöfartens miljöpåverkan. Ett viktigt led i detta arbete, som Sverige aktivt drivit, är Internationella sjöfartsorganisationens, IMO, beslut om att anta Östersjön som ett specialområde under MARPOL Annex IV, där det blir förbjudet att släppa ut toalettavfall från passagerarfartyg med fler än tolv passagerare.

För att kunna ta emot fartygens toalettavfall behöver det i hamnarna finnas mottagningsanläggningar som är anpassade till den fartygstrafik som anlöper varje hamn. Hamnägaren får inte debitera fartygen någon särskild avgift för att ta emot toalettavfallet. Kostnaderna för hanteringen av toalettavfallet kan däremot inkluderas i en generell hamnavgift som då gäller oavsett vilken typ och mängd avfall fartygen lämnar, med möjlighet att differentiera avgiften beroende på fartygets typ och kategori. Den s.k. "no special fee"-principen motverkar fartygsinnehavarnas ekonomiska incitament att dumpa avloppsvattnet direkt i havet.

Avloppsvatten enligt MARPOL Annex IV omfattar toalettavloppsvatten producerat ombord. Om toalettavloppsvattnet producerat ombord har blandats med oljeavfall regleras istället avfallet enligt MARPOL Annex I. Risken för att toalettavloppsvattnet ska innehålla oljeavfall och tungmetaller som inte härstammar från födokonsumtion av fartygets passagerare och besättning bör vara låg, bland annat av den anledning att det sedan en längre tid varit förbjudet att släppa ut dessa ämnen i havet. Däremot kan avloppsvattnet innehålla sanitetskemikalier eller svavelväte på grund av långvarig förvaring i avloppstankarna.

Ni önskar att lagstiftningen samordnas för att säkra en heltäckande och fungerande mottagningskedja för avloppsvatten från fartyg via hamn till avloppsreningsverk.

Enligt den grundläggande avfallshanteringsregeln i miljöbalken har var och en som innehar avfall ett ansvar för att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Det finns dock bestämmelser som underlättar för vissa

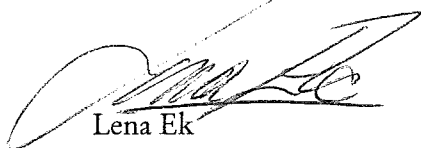
avfallsinnehavare att ta sitt ansvar genom att ställa krav på andra aktörer att ta emot avfallet och t.ex. transportera bort det. En central sådan underlättande roll har kommunerna. Kommunerna ska svara för att hushållsavfall inom kommunen transporteras till en behandlingsanläggning, om det behövs för att tillgodose såväl skyddet av människors hälsa och miljön som enskilda intressen. I fråga om hushållsavfall som finns på en fastighet, t.ex. ett hamnområde, har fastighetens ägare eller nyttjanderättshavare möjlighet att begära att kommunen transporterar bort avfallet. Kommunen är skyldig att göra det, om det inte är oskäligt med hänsyn till omständigheterna.

Förutom de allmänna reglerna finns det särskilda regler om avfall från fartyg. Enligt de reglerna ska fartygen lämna sitt avfall i hamn och hamnen ska ta emot avfallet. Kommunen ska svara för att det avfall som har lämnats i hamnen transporteras bort.

En annan fråga är på vilket sätt avloppsvattnet överförs från en mottagningsanordning i hamn till kommunen och vilken metod som kommunen använder för att transportera bort avloppsvattnet. Ett sätt är att den fastighet där hamnen finns blir ansluten till en allmän va-anläggning som kommunen svarar för. Lagen om allmänna vattentjänster reglerar förutsättningarna för en fastighetsägares skyldigheter och rättigheter att vara ansluten till en allmän va-anläggning. Om det inte finns förutsättningar att ansluta hamnens mottagningsanläggning till en allmän va-anläggning, är kommunen skyldig att på annat sätt transportera bort avfallet och hantera det på ett miljömässigt godtagbart sätt. Kommunen har möjlighet att debitera hamnägarna de kostnader som uppstår för hanteringen.

Sammanfattningsvis kan sägas att oavsett hur förorenat toalettavfallsvattnet är finns det en heltäckande lagstiftnings- och ansvarskedja. Ansvarskedjan bygger på principen om att förorenaren betalar. I kedjan har hamnarna och kommunerna en skyldighet att lösa toalettavfallshanteringen. Det är möjligt för den som drabbas av en kostnad för hanteringen att föra kostnaden bakåt i kedjan så att det ytterst är fartygsinnehavaren eller kollektivet av fartygsinnehavare som bär kostnaden.

Stockholm den 23 september 2013

Lena Ek

Likalydande till

Sveriges Redareförening
Världsnaturfonden WWF

Kopia till

Svenskt Vatten

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:

